M56T

RABHADH
CAITHFEAR an Páipéar Ceisteanna seo a thabhairt ar ais le do leabhar freagraí ag deireadh an scrúdaithe – nó caillfear marcanna.

Scríobh d'Uimhir Scrúdaithe anseo. →

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2005

GNÓ - GNÁTHLEIBHÉAL

(400 marc)

DÉ CÉADAOIN, 15 MEITHEAMH – MAIDIN 9.30 r.n. go dtí 12.00 meánlae

FREAGAIR

(A) Deich gceist as ROINN 1

AGUS

(B) Ceithre cheist as ROINN 2 mar a leanas:

Ceist amháin as Cuid 1 agus
Dhá cheist as Cuid 2 agus
Ceist amháin eile as
Cuid 1 nó Cuid 2.

Tá na ceisteanna go léir ar aon mharc.

Tabhair faoi deara dáileadh na marcanna ar na ceisteanna.
Ceadaítear áireamháin a úsáid.
Déanamh agus sórt an Áireamháin a Úsáideadh:

C.	Marc
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
Iomlán	

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN LEABHAR FREAGRAÍ INA MBEIDH NA FREAGRAÍ DO ROINN 2.

ROINN 1
(100 marc)

CEISTEANNA GEARRFHREAGRA

Freagair 10 gceist. Tá 10 marc ag dul do gach ceist. Cuir an páipéar ceisteanna seo ar ais le do thoil in éineacht le do leabhar freagraí.

1. Cad dó a seasann na litreacha seo a leanas? (Scríobh gach freagra iomlán sa spás cuí).

(i) CGB (AGM)	
(ii) CCO (LRC)	
(iii) CGFÉ (IBEC)	

2. Liostaigh na **<u>trí</u>** scil bhainistíocha.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

3. Sainmhínigh Margaíocht Dhomhanda.

____

____

____

4. Ainmnigh **<u>trí</u>** eagraíocht Leath-Stáit a chabhraíonn le gnóthais Éireannacha.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

5. Scríobh ***Fíor*** nó ***Falsa*** do gach ceann de na habairtí seo a leanas:

	ABAIRT	**FÍOR NÓ FALSA**
(i)	Foinse fadtéarma airgeadais is ea Rótharraingt Bhainc.	
(ii)	Íocann Cuideachta díbhinní le Scairshealbhóirí .	
(iii)	Cáin ar Ús ar Choigealtas is ea C.C.Ú.T. (D.I.R.T.).	
(iv)	Tá Fruilcheannach níos saoire ná Iasacht Téarma.	
(v)	Foinse ioncaim Theaghlaigh is ea Sochar Leanaí.	

6. Rianaigh **<u>trí</u>** eilimint de chonradh bailí.

(i) ____

____

(ii) ____

____

(iii) ____

____

7. Sa <u>bhosca</u> <u>freagraí</u> thíos, ainmnigh na ceithre leibhéal thosaigh de Thosaíochtaí Riachtanas **Maslow**. Tá an freagra do leibhéal 5 tugtha.

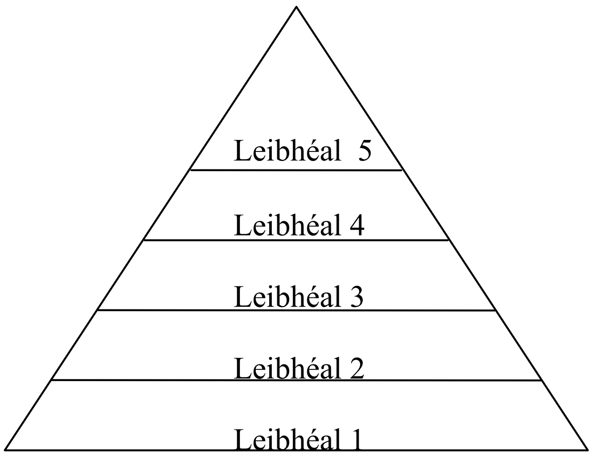

Bosca Freagraí

Leibhéal 5	Riachtanais Fhéin-achtála
Leibhéal 4	
Leibhéal 3	
Leibhéal 2	
Leibhéal 1	

8. Rianaigh **<u>dhá</u>** bhealach ar féidir le rátaí arda úis dul i bhfeidhm ar ghnó.

(i) ____

____

(ii) ____

____

9. Comhlánaigh na **trí** chéim atá ar iarraidh sa slabhra dáileacháin chun táirge a thabhairt chuig an tomhaltóir.

Céimeanna

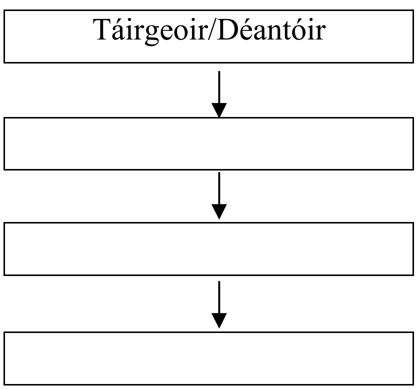

Ainmnigh táirge a d'fhéadfaí a dháileadh ag baint úsáide as an slabhra seo. [ ]

10. Ainmnigh **<u>trí</u>** cháin a íocann gnóthas.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

11. Cad í an fheidhm atá leis an gCúirt Mhionéileamh?

____

____

____

12. Liostaigh **<u>dhá</u>** úsáid a bhaineann gnó as an nGréasán Domhanda (WWW).

(i) ____

(ii) ____

13. Tarraing líneghraf chun an t-eolas seo a leanas a thaispeáint do CAST Tta.

Bliain	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**
Díolacháin	**€100,000**	**€150,000**	**€200,000**	**€250,000**	**€200,000**

Díolacháin

Bliain

14. Ainmnigh na **<u>trí</u>** chatagóir (earnáil) tionscail agus tabhair sampla de gach ceann acu.

(i) ________________________ Sampla: ____________________

(ii) ________________________ Sampla: ____________________

(iii) ________________________ Sampla: ____________________

15. Liostaigh **<u>thrí</u>** fheidhm a bhíonn ag Bainisteoir Acmhainní Daonna.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

ROINN 2

(300 marc)

Freagair <u>ceithre</u> cheist as ROINN 2 mar a leanas:

Ceist <u>amháin</u> as CUID 1 agus

<u>Dhá</u> cheist as CUID 2 agus

Ceist <u>amháin</u> eile as CUID 1 nó CUID 2.

CUID 1

DAOINE I NGNÓ

CEIST 1

Léigh an t-eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas.

Cheannaigh Ciara lomaire faiche suí ó Scoth na Lomairí Faiche Tta. ar €2,500. Nuair a thriail sí an phlásóg a bhaint den chéad uair, níor oibrigh na lanna ar an lomaire. D'fhill sí ar Scoth na Lomairí Faiche Tta. chun gearán a dhéanamh.

(A) (i) Ainmnigh an dlí a thugann cosaint don tomhaltóir sa chás seo. (10 marc)

(ii) Mínigh na cearta dlíthiúla atá ag Ciara <u>agus</u> na dualgais atá ar Scoth na Lomairí Faiche Tta. (20 marc)

(iii) Rianaigh bealach **<u>amháin</u>** nach bhfuil dlíthiúil (nach mbaineann leas as an dlí) chun an fhadhb thuas a fhuascailt. (10 marc)

I gnó, uaireanta teipeann ar Chaidreamh Tionsclaíoch.

(B) (i) Mínigh na téarmaí 'Picéadú' agus 'Ballóid faoi Rún'. (20 marc)

(ii) Déan cur síos ar an ról atá ag an gCúirt Oibreachais. (15 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

TIMPEALLACHT INTÍRE

CEIST 2

(A) (i) Mínigh an bhrí atá le 'Trádálaí Aonair'. (5 marc)
(ii) Tabhair **dhá** chúis a mbunódh duine gnóthas mar thrádálaí aonair. (10 marc)

(B) Liostaigh **trí** bhuntáiste a ghabhann le cuideachta phríobháideach theoranta. (15 marc)

(C) Déan idirdhealú idir Airteagail Chomhlachais agus Meabhrán Comhlachais. (10 marc)

(D) Bíonn 'Bainisteoir Ginearálta', 'Iniúchóir' agus 'Rúnaí Comhlachta' ag obair i gcuideachta. Mínigh an ról atá ag **beirt** díobh seo. (20 marc)

(E) Mínigh **trí** fhreagracht don timpeallacht a d'fhéadfadh a bheith ar chuideachta agus í ag lonnú in áit. (15 marc)

(75 marc)

TIMPEALLACHT IDIRNÁISIÚNTA

CEIST 3

(A) Mínigh **dhá** shochar d'Éirinn as Cuideachtaí Trasnáisiúnta a bheith lonnaithe sa tír. (10 marc)

(B)

Allmhairithe Sofheicthe	€900m
Onnmhairithe Sofheichte	€550m

(i) Áirigh **Comhardú na Trádála** ón eolas thuas. (Taispeáin do chuid oibrithe)
(ii) Abair an barrachas nó easnamh atá ann. (15 marc)

(C) (i) Mínigh an bhrí atá le Onnmhairithe Dofheicthe.
(ii) Tabhair **dhá** shampla d'onnmhairithe dofheicthe. (15 marc)

(D) Luaigh **trí** bhuntáiste atá ann d'Éirinn toisc í a bheith ina ball den Aontas Eorpach. (15 marc)

(E) Ainmnigh **dhá** institiúid de chuid an A.E.(E.U.). Mínigh an ról atá ag **ceann** amháin díobh. (20 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

CUID 2

BAINISTÍOCHT

CEIST 4

Léigh an t-eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas**.**

Is é is cumarsáid ann ná eolas á aistriú idir dhaoine, rud atá ríthábhachtach in earnáil an ghnó atá ag fairsingiú.

(A) Mínigh **trí** thoisc nach mór a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh ar mhodh cumarsáide atá le húsáid i ngnóthas. (15 marc)

(B) Tá closleabhair an-choitianta faoi láthair. Baineann an t-eolas seo a leanas leis an méid closleabhar a thug leabharlann amach ar cíos i rith tréimhse sé mhí:

Mí	Méid Closleabhar
Deireadh Fómhair	100
Samhain	140
Nollaig	200
Eanáir	210
Feabhra	230
Márta	190

Taispeáin an t-eolas thuas i bhfoirm **barrachairte**. (15 marc)

Teastaíonn maoiniú iomchuí agus bainistíocht cheart le heagraíocht a reachtáil ó lá go lá.

(C) Luaigh, agus **dhá** chúis á dtabhairt agat, cén fáth a mbeadh sé tábhachtach don leabharlann córas Rialú Stoic a bheith aici. (10 marc)

(D) Ainmnigh **dhá** fhoinse airgeadais Fhadtéarma agus mínigh **ceann** amháin díobh. (15 marc)

(E) Mínigh gach ceann de na téarmaí seo a leanas:
(i) Rialú Creidmheasa
(ii) Rialú Cáilíochta (20 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

BAINISTÍOCHT/GNÓ AG GNÍOMHÚ

CEIST 5

Léigh an t-eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas.

Tá Seán Ó Maolmhuaidh ag obair i gcomhlacht ríomhaireachta le scór bliain. Tá beartaithe anois ag an ngnólacht athlonnú go dtí an Chian Oirthear agus tá Seán ag cailleadh a phoist.

Tá airgead curtha i dtaisce aige thar na blianta ó bheith ag déanamh ragoibre agus tá téarmaí flaithiúla iomarcaíochta faighte aige. Tá sé ag smaoineamh ar a ghnó féin a bhunú ag deisiú agus ag cothabháil ríomhairí.

(A) Ainmnigh **<u>trí</u>** thréith/scil fiontraíochta a bheidh ag teastáil ó Sheán. (15 marc)

(B) Dúirt cara le Seán go raibh sé tábhachtach go ndéanfadh sé anailís LLDB (SWOT). Cad is brí le hanailís LLDB? (15 marc)

(C) Déan cur síos ar **<u>thrí</u>** mhodh fógraíochta a d'fhéadfadh Seán a úsáid chun a ghnó a chur cun cinn. (15 marc)

(D) Ainmnigh **<u>dhá</u>** riosca agus **<u>dhá</u>** luach saothair a bhaineann le do ghnó féin a bhunú. (20 marc)

(E) Tabhair sainmhíniú ar an téarma 'Tarmligean'. (10 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

BAINISTÍOCHT

CEIST 6

Léigh an t-eolas a thugtar agus freagair na ceisteana a leanas.

Tá Pádraigín Ní Chaoinleáin i mbun a gnó gruaigearachta féin, "Cúrsa Gruaige," i mbaile gnóthach i gContae na Gaillimhe. Fostaíonn sí beirt oibrithe go lánaimseartha agus beirt go páirtaimseartha. Is léi féin an foirgneamh ar fiú €250,000 é agus tá árachas €200,000 air.

(A) Tá tine tar éis damáiste fairsing a dhéanamh don fhoirgneamh. Cuireann Pádraigín éileamh chuig an gComhlacht Árachais ar shuim €150,000.

(i) Áirigh an méid cúitimh a gheobhaidh Pádraigín ón gcomhlacht árachais. (Taispeáin do chuid oibrithe)

(ii) Ainmnigh an riail árachais atá i bhfeidhm sa chás seo. (10 marc)

(B) Lasmuigh den árachas tine, ainmnigh **trí** chineál árachais eile ar chóir do Phádraigín a bheith aici dá gnó. (15 marc)

(C) Luaigh agus mínigh **trí** phrionsabal árachais. (20 marc)

(D) Rianaigh **trí** bhealach a d'fhéadfadh Pádraigín a úsáid chun fostaithe nua a earcú. (15 marc)

(E) Rianaigh **dhá** chosúlacht *nó* **dhá** dhifríocht atá idir bainistíocht teaghlaigh agus bainistíocht gnó. (15 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

CEIST 7

(A) Mínigh an téarma Léasú agus luaigh buntáiste **amháin** a bhaineann le Léasú. (10 marc)

(B) Rianaigh **trí** chúis a n-ullmhódh gnóthas réamhaisnéis sreabhadh airgid. (15 marc)

(C) Liostaigh **dhá** mhír eolais airgeadais a lorgódh banc nuair a bheadh iasacht *ghnó* á lorg. (10 marc)

CLÁR COMHARDAITHE (Sliocht)

	2004 €	2003 €
Sócmhainní Reatha	200,000	120,000
Dliteanais Reatha	100,000	80,000
Caipiteal in Úsáid	220,000	200,000

CUNTAS TRÁDÁLA BRABÚIS AGUS CAILLTEANAIS (Sliocht)

	2004 €	2003 €
Brabús Glan	66,000	50,000

(D) Áirigh an **Cóimheas Caipiteal Oibre** do 2004 agus 2003 agus déan tagairt don treocht.
(Taispeáin na foirmlí agus do chuid oibrithe go léir) (25 marc)

(E) Áirigh an **Toradh ar Chaipiteal in Úsáid** do 2004 agus 2003.
(Taispeáin na foirmlí agus do chuid oibrithe go léir) (15 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

GNÓ AG GNÍOMHÚ

CEIST 8

Léigh an t-eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas.

Déanann Deartháireacha Uí Bhriain Muilte Coise agus Trasthraenálaithe pearsanta. Baineann siad úsáid as Dearadh le Cabhair Ríomhaire (CAD) chun cineálacha nua a dhearadh. Baineann siad úsáid as córas jabtháirgthe agus tá siad ag smaoineamh ar an ngnó a leathnú.
Tá siad ag féachaint ar dheiseanna don ghnó agus tá siad ag smaoineamh ar chineálacha speisialta a tháirgeadh don líon daoine atá ag fairsingiú agus ar mhaith leo siúd trealamh aclaíochta a úsáid sa bhaile.

(A) Mínigh an tearma 'Jabtháirgeadh'. (10 marc)

(B) Rianaigh **trí** shochar a ghabhann leis an ngnó a leathnú. (15 marc)

(C) Tabhair **trí** chúis a bhfuil gá le Taighde Margaidh sula ndéantar forbairt ar na táirgí nua. (15 marc)

(D) Tabhair **dhá** mhodh Tionscnamh Díolacháin, seachas Caidreamh Poiblí (PR), a d'fhéadfadh Deartháireacha Uí Bhriain a úsáid chun díolacháin a mhéadú. (10 marc)

(E) (i) Mínigh PR mar mhodh tionscnaimh.

(ii) Tabhair **dhá** shampla de PR a d'fhéadfadh an gnóthas a úsáid. (25 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN BPÁIPÉAR CEISTEANNA SEO A CHUR AR AIS LE DO LEABHAR FREAGRAÍ.

LEATHANACH BÁN